

ETNOLOGICKÉ DNI 2024

10. – 11. 2024

PROGRAM

Jednotlivé časti programu sú rozdelené na **verejné** a **interné**. Interné podujatia sú určené výlučne študentom Oddelenia etnológie ÚMKTKE.

STREDA 10. 4. 2024

9:00 / Miestnosť B-127 / Študentský domov Nitra / ul. Boženy Slančíkovej 1, 949 01 Nitra
verejné podujatie

doc. PhDr. M. Jágerová, PhD., prof. PhDr. Z. Beňušková, CSc., prof. PaedDr. B. Garaj, CSc.
(Oddelenie etnológie ÚMKTKE, FF UKF v Nitre)

Súčasný podoby fašiangov vo vidieckom prostredí na Slovensku

Prezentácia sa zameriava na výsledky výskumnej úlohy riešenej Oddelením etnológie ÚMKTKE, vedúcou ktorej bola doc. PhDr. Margita Jágerová, PhD. Okrem hlavnej zostavovateľky a spoluautorky, doc. M. Jágerovej, boli spoluautormi hlavného výstupu projektu – publikácie *Súčasný podoby fašiangov vo vidieckom prostredí na Slovensku* (Nitra, 2023) – prof. Z. Beňušková a prof. B. Garaj. Publikácia sa venuje fašiangom v troch vybraných oblastiach Slovenska, v rámci ktorých autorský kolektív spracoval po tri obce – na Záhorí, v oblasti Pohronského Inovca a v Rajeckej doline. 300-stranová publikácia sa zameriava predovšetkým na aktuálny stav fašiangového obyčajového cyklu s akcentom na jeho jednotlivé zložky, aktérov, vývin v tejto oblasti. Úvodné časti sa venujú stručnej charakteristike, terminológii, genéze fašiangov a jednotlivým špecifickým prejavom v celoslovenskom kontexte. Publikácia tak nadviazala na zborník textových a vizuálnych materiálov *Fašiangy na Slovensku vo vidieckom prostredí – kontexty minulé a súčasné* (zost. M. Jágerová, Nitra 2023).

prof. PhDr. Z. Beňušková, CSc.

(Oddelenie etnológie ÚMKTKE, FF UKF v Nitre; Národopisná spoločnosť Slovenska)

Etnológia v regiónoch: Nehmotné kultúrne dedičstvo v živote a tvorbe osobností z regiónov Slovenska

Ako pripomenutie 20. výročia vzniku Dohovoru na ochranu nehmotného kultúrneho dedičstva v rámci UNESCO vydala Národopisná spoločnosť Slovenska publikáciu *Etnológia v regiónoch 2 (2)*. Publikácia voľne nadväzuje na publikáciu *Etnológia v regiónoch* (2019), ktorá predstavila 10 významných etnológov pôsobiacich v rôznych regiónoch Slovenska. Tentokrát sa autori zamerali na 10 osobností z mimoakademickej sféry, ktoré výnimočným spôsobom sprístupňujú poznatky o tradičnej ľudovej kultúre Slovenska. / Vydanie publikácie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

10:00 / Miestnosť B-127 / Študentský domov Nitra / ul. Boženy Slančíkovej 1, 949 01 Nitra
verejné podujatie

Mgr. Katarína Babčáková, PhD.

(etnochoreologička; etnografka, Ľubovnianske múzeum – Hrad Stará Ľubovňa, Stará Ľubovňa)

Etnografické zápisníky Jána Lazoríka (zo zbierok Ľubovnianskeho múzea)

Mimoriadne bohatá výskumno-dokumentačná činnosť „šarišského polyhistora“ Jána Lazoríka (Torysa, 1920 – Krivany, 2015) viedla k získaniu tisícok dokumentačných fotografií a zbierkových predmetov a stoviek hodín zvukových záznamov do zbierkového fondu a archívu Ľubovnianskeho múzea. Vzácne zápisy z jeho terénnych výskumov z 2. pol. 20. storočia tvoria obsah 38 *pisaňiek*, v ktorých dokumentoval spomienkové rozprávania, slovesné, hudobné, tanečné, obradové aj obyčajové prejavy, remeselné postupy, predstavy a vedomosti respondentov, narodený nezriedka koncom 19. storočia. Ľubovnianske múzeum v roku 2019 (s podporou Fondu na podporu umenia) ich zdigitalizovalo a v rámci edície *Etnografické zápisníky Jána Lazoríka* sprístupňuje tento vzácny materiál „starého sveta“ širokej odbornej i laickej verejnosti. Prezentácia bude zameraná na proces ich tvorby, obsah aj plány samotnej edície.

13:00 / Miesto stretnutia – konečná zastávka autobusu č. 4 v Dražovciach („Dražovce“) / študenti: odchod o 12:39 autobusom č. 4 zo zastávky Nábřežie mládeže (spred ŠD Nitra)
verejné podujatie (v prípade nepriaznivého počasia sa prechádzka zrealizuje, doneste si dáždnyky, pršiplášte a pod.)

Etnografická prechádzka po Dražovciach s Jánom Krajancom a Margitou Jágerovou

Koordinácia doc. M. Jágerová.

Komentovaná etnografická prechádzka priblíži základné informácie z oblasti tradičného spôsobu života a súčasnosti niekdajšej samostatnej obce Dražovce, ktorá je už niekoľko desaťročí súčasťou mesta Nitra.

15:00 (cca) / miesto stretnutia Dražovský kostolík
verejné podujatie (v prípade nepriaznivého počasia sa podujatie nebude realizovať)

Turistická prechádzka na Zobor s pedagógmi a študentmi Oddelenia etnológie

Spoločne sa prejdeme od dražovského kostolíka cez hrebeňovku na Zobor, Pyramídu a zídeme ku Liečebnému ústavu. Od Liečebného ústavu ide MHD do mesta, resp. k internátom. Celá turistická trasa bude mať trvanie približne 3 hodiny.

ŠTVRTOK 11. 4. 2024

10:15 / miesto stretnutia – Nádvorie ÚĽUV-u, Obchodná 64
interné podujatie pre študentov Oddelenia etnológie ÚMKTKE

Exkurzia do múzeí Bratislavy s prof. Zuzanou Beňuškovou
Predpokladané ukončenie organizovanej časti exkurzie 17:00.